

#JEUGDWERKWERKT

vandaag en
in de toekomst

} Over de missie,
DNA en uitdagingen
van het jeugdwerk

Bazart Kortrijk • © Brecht Vermeesch

Er zijn momenten die je nooit zal vergeten. Er zijn geuren, gevoelens en gezichten als herinnering. Jeugdwerk maakt een verschil in het leven van jonge mensen.

En heeft impact op hun leven later. Dat zien en horen we elke dag. De Ambrassade stelde in alle hoeken en kanten van het jeugdwerk daarom de vraag: waarom werkt jeugdwerk eigenlijk? We zien en zeggen wel dat we jeugdwerk belangrijk vinden... maar weten we echt waarom #Jeugdwerkwerkt? Waarom jeugdwerk marcheert, effect heeft, rendeert?

Moelijk. Want vraag aan 100 jeugdwerkers en jongeren wat jeugdwerk voor hen betekent en je krijgt 100 verschillende antwoorden.

100 andere termen om te beschrijven, 100 andere verhalen. De helft van alle kinderen en jongeren in Vlaanderen en Brussel komt in aanraking met jeugdwerk of neemt er een actieve rol in op bij meer dan 6000 verschillende jeugdwerkinitiatieven.

We zochten naar gemeenschappelijkheden tussen jeugdwerkpraktijken: wat verbindt ons? We gingen niet op zoek naar een strakke definitie van jeugdwerk, want definities bakenen af en sluiten initiatieven die net anders of experimenteler zijn uit. En laat nu net dat één van de krachten van jeugdwerk zijn: vertrekken van onderuit en ruimte geven aan jongeren.

Ja, maar wat is jeugdwerk dan? Jeugdwerk is een plaats waar kinderen & jongeren echt jong mogen zijn, waar ze de positieve kracht van een groep leren kennen, waar ze kunnen groeien op hun eigen tempo, waar ze vrienden maken en al vallend en opstaand veel leren.

Jeugdwerk is een levenshouding waarbij kinderen en jongeren consequent centraal staan. Jeugdwerk is speels, zot, creatief, divers, ...

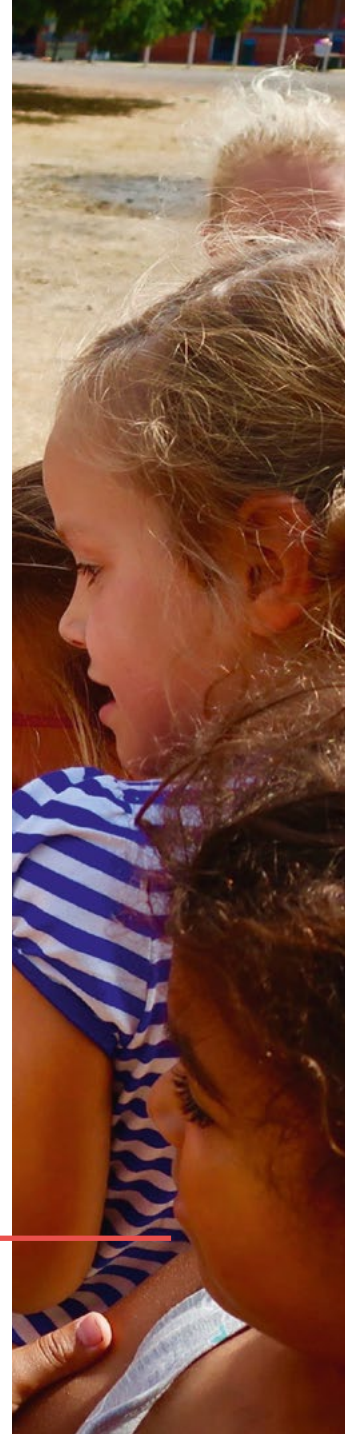
Jeugdwerk is altijd in beweging en de laatste jaren steeds meer actief op kruispunten met o.a. onderwijs, cultuur, sport en welzijn. Jeugdwerk is divers in werkvormen en divers in doelgroepen. Jeugdwerk is experimenteel en geeft kinderen en jongeren een stem. Jeugdwerk biedt krachtige ervaringen voor en door kinderen & jongeren. Ervaringen die heel uniek en toch heel universeel zijn, dankzij de kracht van de groep, dankzij de eerste ervaringen om echt verantwoordelijkheid en engagement op te nemen.

Jeugdwerk is er niet voor zichzelf, maar wel om kinderen en jongeren te versterken. De uitdagingen voor kinderen, jongeren en hun organisaties worden steeds groter.

Om ervoor te zorgen dat het jeugdwerk ook in de toekomst sterk staat, blijft ontwikkelen en inspeelt op deze uitdagingen, is het belangrijk dat:

- **iedere jeugdwerker krachtig kan vertellen wat jeugdwerk nu net zo sterk maakt**
- **beleidsmakers véél meer investeren in kinderen, jongeren en hun organisaties**
- **er méér jeugdwerk kan zijn**

Daarom ontwikkelde De Ambrassade in samenwerking met vele jeugdwerkers een taal om de waarde van jeugdwerk uit te drukken. Maak kennis met de missie van het jeugdwerk, het DNA van de jeugdwerker, en de 5 toekomstuitdagingen waar we samen aan willen werken. Graag met jou. <

Missie

Waar krijgen kinderen en jongeren in onze samenleving echt ruimte? Wanneer mogen ze nog falen? Doet hun stem er echt toe? Of moeten ze gewoon wachten tot ze volwassen zijn? Krijgen ze ruimte om zelf de vrijetijdsprojecten op te zetten die zij zelf willen? Nog veel te weinig.

→

Jeugddienst Don Bosco

Met het jeugdwerk creëren wij die ruimtes wel. Wij bouwen met kinderen en jongeren aan ruimte en recht op experiment, participatie, vrije tijd op maat van elke jongere en ontwikkeling. Ook het Kinderrechtenverdrag zegt: 'Elk kind mag groeien en ontwikkelen' (→ artikel 6), 'Elk kind mag een eigen mening hebben, en daarmee moet rekening gehouden worden' (→ artikel 12 en 13) en 'Elk kind mag vrije tijd hebben, spelen en deelnemen aan culturele en artistieke activiteiten' (→ artikel 31).

Daarom zeggen wij **dat jeugdwerk een recht is voor alle kinderen en jongeren**. Want iedereen heeft het recht om zich écht jong te voelen, én om daar zoveel mogelijk ruimte voor te krijgen. Daarom is er méér jeugdwerk nodig en moeten we als samenleving de keuze maken om méér te investeren in kinderen, jongeren en het jeugdwerk.

MISSIE

Jeugdwerk heeft als missie om actief ruimte te creëren voor vier rechten van kinderen én jongeren. Zo krijgt elk kind en elke jongere meer ruimte om jong te zijn.

#JEUGDWERKWERKT

OMDAT JEUGDWERK ACTIEF RUIMTE CREËERT VOOR ...

- **het recht om te experimenteren, en te leren door vallen en opstaan:** jeugdwerk is een 'vrijplaats' waar kinderen en jongeren uit hun ervaringen kunnen leren. In het jeugdwerk krijgen ze ruimte om te proberen en te falen.
- **het recht om ten volle te participeren aan de samenleving:** kinderen en jongeren zijn volwaardige burgers van de samenleving. Jeugdwerkverenigingen maken dat mee mogelijk. Van informatie geven over co-creatie tot mee beslissen.
- **het recht op vrije tijd, ontspanning en culturele en artistieke activiteiten:** het jeugdwerk is de plek waar kinderen en jongeren aan heel wat verschillende vormen van vrije tijd kunnen deelnemen. Waar ze cultuur beleven en kunnen maken.
- **het recht om te ontwikkelen en samen op te groeien:** jeugdwerk is een onderdeel van de integrale ontwikkeling van kinderen en jongeren, als pedagogische omgeving. Ook in het jeugdwerk kan je samen groot worden. ➤

FOS open Scouting • © Thomas De Wulf

DNA

JEUGDWERK ALS EEN MANIER
VAN LEVEN, DENKEN, KIJKEN ...

Of hij nu professional of vrijwilliger is, elke jeugdwerker beschikt over een specifiek DNA, dat enkel te beleven, te leren of te ervaren is in het jeugdwerk. Ja, jeugdwerk is speels, creatief, vuil, rebels, springlevend, gedreven, met een hoek af ... Maar **jeugdwerk is bovenal een houding**: de manier waarop je in de wereld staat en naar de samenleving kijkt. Niet omdat je dat moet, maar omdat je dat wilt. Als iedereen die met kinderen en jongeren contact heeft meer de jeugdwerker in zichzelf bovenhaalt, komt de samenleving die overal kinderen en jongeren versterkt dichterbij. Niet top-down, maar bottom-up. Niet vanuit ongelijke machtsposities, maar vanuit actief eigenaarschap en kritisch burgerschap.

JEUGDWERKWERKT

OMDAT JEUGDWERKERS ...

 kinderen en jongeren consequent centraal zetten: jeugdwerkers vertrekken altijd vanuit de leefwerelden van kinderen en jongeren. Jeugdwerkers bieden kinderen en jongeren eigen maatschappelijke ruimte, met plaats voor wat ze kunnen en willen, vanuit hun eigen interesses.

 kinderen en jongeren eigenaarschap geven: de activiteiten, de groepsvorming, de werking, de processen, de experimenten: ook dat kunnen kinderen en jongeren zelf in handen nemen. Ze zijn evenwaardig aan hun begeleiders, de coördinatoren, de professionals.

 proces én product belangrijk vinden: samen met kinderen en jongeren werken jeugdwerkers aan een product. Maar ook de weg naar het resultaat is minstens even waardevol. Cycli van reflectie en actie wisselen elkaar af. In dialoog, uit ervaringen, in groep leer je en zet je stappen vooruit.

 de kracht van de groep positief inzetten: jeugdwerk verbindt kinderen en jongeren door samen te werken, te verenigen volgens interesses, in te zetten op ontmoeting, netwerken en gemeenschappen te bouwen. Jeugdwerk zorgt zo voor een gevoel dat je erbij hoort en voor openheid voor andere meningen of gewoontes.

 de samenleving mee vormgeven: jeugdwerkers laten kinderen en jongeren groeien als actieve, betrokken burgers in de samenleving. Samen met kinderen en jongeren nadenken over de buurt of het (lokale) beleid, initiatieven opzetten die mensen dichter bij elkaar brengen ...

Dus, jeugdwerker, zo moeilijk is het niet om te vertellen wat jeugdwerk zo bijzonder maakt. Wees trots op jouw DNA en ga er elke dag mee aan de slag. ➔

Kazou • © Sien Verstraeten

Uitdagingen

MEER DRUK, DUS MEER KRACHT
Uitdagingen stuw onze agenda

Die samenleving waarin #Jeugdwerkwerkt verandert en stelt uitdagingen. Geen maand gaat voorbij of er verschijnen nieuwe cijfers over kinderen en jongeren in kwetsbare situaties: 1 op 10 is kansarm, 1 op 5 is werkloos, 1 op 10 jongeren stopt te vroeg met school, meer en meer jongeren doen beroep op de voedselbanken of een leefloon...

Jeugdwerk kan dat niet alleen oplossen, wel kan het bijdragen en samenwerken om de kansen van kinderen en jongeren te vergroten. Dus wát het jeugdwerk is en hoè het jeugdwerk zijn werk doet, verandert mee met de grotere complexere uitdagingen.

VRIJWILLIGERS

Druk op de keuze voor engagement

Het rijke jeugdwerk in Vlaanderen en Brussel hebben we te danken aan honderdduizenden vrijwilligers doorheen de geschiedenis. Het kan niet zonder. Jongeren engageren zich naast hun studies en werk, en hebben interesse in zorg voor anderen. Omdat ze dat belangrijk vinden. Maar dat engagement is de laatste decennia sterk veranderd: minder lang bij dezelfde organisatie, meer vrijblijvend, meer in functie van individuele interesses.

Jeugdwerker, zet eigenaarschap van vrijwilligers centraal en bied hen de juiste omkadering.

Beleidsmaker, realiseer meer maatschappelijke waardering van vrijwilligerswerk en beperk de druk van regelgeving op vrijwilligers.

EXPERIMENT

Druk op vrije tijd en maatschappelijke ruimte

Als jonge mens voel je veel druk op je vrije tijd. Je moet voortdurend de 'juiste' en meest 'nuttige' keuzes maken. Dat leidt tot vrijetijdsstress. Er is weinig tijd voor echte 'down-time'. Bovendien is er letterlijk weinig ruimte. Plaatsen waar je echt kan spelen, verdwijnen. En er 'mag' ook veel minder. Grote mensen zien meer risico's, willen daarvoor behoeden, maken meer regels en controleren meer.

Jeugdwerker, creëer vrije laboruimte voor en door kinderen en jongeren. Durf op je bek gaan.

Beleidsmaker, vertrouw op de kwaliteit van jeugdwerk.

DIVERSITEIT

Druk op oude modellen in een superdiverse samenleving

Diversiteit is de realiteit. Als jonge mens groei je op in een superdiverse samenleving: zo veel achtergronden, opvattingen en individuele behoeften. Moeizaam zoeken we naar een manier om met die veelheid om te gaan, zeker in de steden.

Oude modellen en organisatievormen werken niet altijd om aansluiting te vinden bij elke groep. Om jeugdwerkkansen te bieden aan alle kinderen en jongeren, moet er meer jeugdwerk zijn. Meer verschillende vormen van jeugdwerk, meer ondersteuning voor alle vormen van jeugdwerk en goede samenwerking tussen al deze vormen.

Jeugdwerker, zet actief in op ontmoeting en verbinding met nieuwe vormen van jeugdwerk.

Creëer gelijkwaardige kansen en meer sociale integratie via het jeugdwerk.

Beleidsmaker, investeer méér in alle vormen van jeugdwerk.

DRUK OP DE SAMENLEVING WAARIN KINDEREN EN JONGEREN OPGROEIEN

De druk op kinderen en jongeren en de complexiteit van onze samenleving zijn de laatste jaren fors toegenomen. Daarom is het steeds belangrijker dat alle beleidsdomeinen goed samenwerken om de positie van kinderen en jongeren te versterken. De doelgroep moet centraal staan, niet de structuren. Het jeugdwerk vertrekt vanuit kinderen en jongeren zelf en volgt hen in al hun levensdomeinen: de vrije tijd, de school, de zoektocht naar werk, de veerkracht in moeilijke situaties.

Op kruispunten van levensdomeinen kan het jeugdwerk samenwerken en de muren van sectoren doorbreken.

Het jeugdwerk maakt zo de complexe leefwerelden van kinderen en jongeren eenvoudiger door bruggen te bouwen met andere sectoren. Het jeugdwerk leert hen door de bril van kinderen en jongeren te kijken.

Sterk jeugdbeleid vertrekt vanuit de leefwerelden van kinderen en jongeren zelf, niet vanuit sectoren en structuren.

Jeugdwerker, zet in op samenwerking met welzijnswerk, onderwijs, werkgevers, politie, sport & cultuur, ... en breng jouw jeugdwerk DNA binnen in andere sectoren.

Beleidsmaker, maak werk van geïntegreerd jeugd- en kinderrechtenbeleid, breng het perspectief van kinderen en jongeren binnen in andere beleidsdomeinen en combineer dit met krachtig jeugdwerkbeleid, op kruispunten van verschillende levensdomeinen van kinderen en jongeren.

DE STEM VAN KINDEREN EN JONGEREN

DRUK OP DE RELATIE TUSSEN OVERHEID, MARKT EN BURGERS

De relatie met de overheid, de markt, de burgers en haar verenigingen is de laatste jaren sterk gewijzigd. Crisisperiodes zorgen voor een overheid die bespaart en herstructureert. We worden beïnvloed door de marktwerking waar harde cijfers en efficiëntie centraal staan. En burgers zoeken naar nieuwe manieren om hun stem te laten horen.

Jeugdwerker, durf terug de maatschappelijke politiserende rol expliciet op te nemen, maak plaats voor verschillende meningen en zet dingen in beweging. Je doel is niet je eigen organisatie in stand te houden, maar wel om kinderen en jongeren te versterken. Beleidsmaker, praat mét kinderen en jongeren niet over hen. ▶

HASHTAG #JEUGDWERKWERKT

Draag je mee de missie van het jeugdwerk uit? Voel jij het jeugdwerkersDNA kriebelen in je lijf? Werk actief mee aan de uitdagingen van de toekomst.

Communiceer en versterk onze boodschap door jouw activiteiten te taggen met de hashtag #jeugdwerkwerkt.

Meer informatie over het #jeugdwerkwerkt verhaal kan je vinden op www.jeugdwerkwerkt.be.

JEUGDWERKWERKT.BE
een agenda voor de toekomst

Agenda voor de toekomst

JEUGDWERKWERKT

omdat jeugdwerk actief
ruimte creëert voor

het RECHT

om te experimenteren,
en te leren door vallen en opstaan

om ten volle te participeren
aan de samenleving

op vrije tijd, spel en ontspanning
en culturele en artistieke activiteiten

om te ontwikkelen
en samen op te groeien

MISSIE JEUGDWERK

JEUGDWERKWERKT

omdat jeugdwerkers...

Kinderen
& jongeren
centraal zetten

Kinderen
& jongeren
eigenaarschap geven

aandacht hebben voor
Proces én Product

kracht v/d **groep** positief inzetten

de samenleving
mee vorm geven

DNA JEUGDWERKER

kracht van

VRIJWILLIGERS

EXPERIMENT

DIVERSITEIT

KRUISPUNTEN

DE STEM van kinderen
en jongeren

Jeugdwerk is een RECHT voor àlle kinderen en jongeren